

ærede Medlem sagde, at den Paastand, at Staten nu kunde faae denne Bane for en Pris, som var idetmindste ligesaa billig som den, Staten kunde have anlagt den for, var greben ud af Luften, svarer jeg dertil, at hans Paastand om, at det havde været billigere, hvis Staten selv var kommen til at anlægge den, er lige saa godt greben ud af Luften. Dernæst sagde det ærede Medlem, at det var en Ubehjuelighed, som de private Kommuner mistede. De have tilskudt omtrent 2 Mill. Kr. og miste 1 Mill. Kr. (Modsigelse). Ja, jeg siger ikke, det er en hel Million, men jeg siger de Bekommende have tilskudt ca. 2 Mill. Kr. og miste altsaa ca. 1 Mill., thi de miste jo Halvdelen. Det kalder Thinget her ellers ikke for Smaaskillinger og har vel heller ikke Grund til at gjøre det. Det ærede Medlem er i det Hele taget, hver Gang der kommer et Forslag frem om Anlæg af Jernbaner i Jylland og nu om Erhvervelse af en Bane der, optraadt som skarp Opponent paa Grund af den Forurettelse der er sket de Landsdele, som ligge Øst for Storebelt. At han imidlertid nu fortsætter Oppositionen, forekommer mig at være noget urimeligt, og jeg synes, at han nu, efterat vi have kjøbt de sjællandske Baner, har taget Fodfæstet fra sig selv, naar han lader Forurettelsen mod Sjælland være Hovedgrunden til at gjøre Indvending mod de nydele Baner. Endvidere talte det ærede Medlem ligesom tidligere et andet æret Medlem om, at det skulde være et Svindelforetagende. Jeg tror dog, at et Svindelforetagende er Noget, som en eller anden privat Mand eller et Selskab laver for at danne sig en aparte Fordel deraf (Modsigelse). Ja, jeg tror dog, det maa kaldes saaledes. Men hvad er der da sket her? Her er der sket dette, at Regjeringen har indrømmet, at der kan anlægges en Bane under visse Betingelser; disse ere søgte opfyldte, og det paa en Maade, der er billigere, end de vilde have været, hvis de Bekommende havde fulgt deres Obligationer; thi der er ingen Tvivl om, at slige Præferenceaktier eller Obligationer vilde have indbragt et mindre Beløb, og at altsaa Banen vilde være kommen til at staa dyrere, end naar man havde faaet Laanet kontant. Den er ikke anlagt ved Hjælp af Præferenceaktier eller ved Salg af saadanne. Jeg ser altsaa ikke, at dette Udtryk „Svindelforetagende“ paa nogen Maade kan anvendes paa det foreliggende Forslag. At en Egn gerne vil have et saadant Gode som en Jernbane, er jo Noget, som vi endog have hørt det ærede Medlem selv være Talsmand for, idet han jo nemlig fordrer, at der skal anlægges saadanne Baner paa Sjælland. Dersom der altsaa havde været givet Leilighed dertil, vilde der jo ikke fra hans Side have været det Mindste i Veien for at hjælpe til at skaffe en Egn her paa Sjælland et saadant

Foretagende sat i Gang; men saa vilde det da ogsaa være ubilligt, om vi vilde kalde et saadant Foretagende for et Svindelforetagende, fordi det muligen ikke forrenter sig, eller fordi der muligen kommer uheldige Konjunkturer til. Jeg tror virkelig, at denne Slags Benævnelser meget godt kunne holdes udenfor denne Debat. Jeg kan jo naturligvis for mit Bekommende finde mig ganske rolig i, hvad det ærede Medlem siger, eftersom jeg ikke har den mindste Fingert med i denne Sag, saa at den altsaa er mig aldeles urekommende; men jeg kan dog ikke finde det respektfuldt at komme med saadanne Beskyldninger. Jeg skal ikke opholde det hvide Thing længere. Jeg antager ikke, at de ærede Medlemmer, som have bragt denne Sag frem, ere saa svage i deres Bestræbelser, at de skulde lade sig afholde fra at føre et Forslag til Ende, som de have hørt den Uleilighed at føre frem.

N. P. Jensen: Jeg havde troet, at denne Sags Realitet var udebatteret, og jeg skulde derfor ikke have begjæret Ordet, dersom der ikke fra det ærede Medlem for Solbæk Amts 3die Valgkreds (Lauher) var blevet fremsat Ting, som jeg ikke anser for rigtige, og som jeg derfor anser det for min Pligt at indbegaa. Jeg skal gjøre dette saa kort, som det paa nogen Maade er mig muligt ved at give et Overblik over Sagens Historie. Da Forslaget om Randers-Oreanaabanen kom ind i Rigsdagen, var der arbeidet paa dette Forslag fra Aaret 1869, altsaa gjennem en længere Aarrække, da det var i 1873, at Lovforslaget fremkom. Der var arbeidet fuldstændig aabent, saa at Enhver kunde følge de Forhandlinger, der bleve førte. Der blev dengang under Forhandlingen her i Thinget af Repræsentanter for Aarhus Amt fremsat et Forslag om at faae en Tilknætningsbane, men den daværende Indenrigsminister udtalte sig bestemt derimod og kaldte den en Igle, som han ikke kunde forsvare at sætte paa et saadant Baneanlæg. Folkethinget gik ind paa denne Opsættelse, og blev der end ved 3die Behandling givet Loven den Tilføielse, at der kunde sættes Sidebaner i Forbindelse med Banen, saa var det kun en almindelig Bemærkning, som man formentlig ikke behøvede at sige ind i Loven; thi det er givet, at hvor der er en Bane, kan der ogsaa komme en Sidebane. Men uregtelig maa det siges at have været en berettiget Forventning, som næredes af Randers-Oreanaaselskabet, at man ikke vilde komme med en saadan Sidebane, inden Banen var sat i Virksomhed, og man havde set, hvorvidt den kunde taale det. Der gik 2 Aar, saa blev der forelagt et Lovforslag angaaende Aarhus-Nyomgaardbanen. Uagtet det var den samme Regjering, om end en anden Indenrigsminister, der da var ved Styret,